

S. Barbara Barylak MSM

Maryja Miłująca Życie

Część 1

**Cywilizacyjne podstawy obrony życia
Teologiczno – maryjny, biblijny, eklezjalny
i prawny wymiar obrony życia**

Niepokalanów 2024

Wydanie pierwsze

©Copyright by
Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów
2024

Na okładce: ikona Matki Boskiej Kazańskiej z kościoła lub klasztoru
ortodoksyjnego/prawosławnego w Huta Skeete w Rumunii

Projekt graficzny i skład
Beata Lang

Można drukować
o. Piotr Żurkiewicz OFMConv, prowincjał
Warszawa, dnia 28 X 2024 roku.
L.dz. 680/24

ISBN 978-83-7766-276-2

Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów
Paprotnia, ul. Ojca Maksymiliana Kolbego 5, 96-515 Teresin
tel. 46 864 22 08
e-mail: wydawnictwo@niepokalanow.pl
e-sklep: www.wydawnictwo.niepokalanow.pl

Maryja Miłująca Życie

Nieskalana Dziewica Maryja, pełna łaski i Bożego upodobania, została w szczególny sposób wybrana jako *Ta jedyna*, spośród wszystkich kobiet na ziemi, na Matkę Zbawiciela. Przyjmując Życie – Jezusa Chrystusa, przyjęła również całą wynikającą z tej roli odpowiedzialność, wszystkie związane z nią obowiązki i cierpienia. Stała się Służebnicą Życia w pełnym tego słowa znaczeniu, Jego Opiekunką, Obrończynią, Wychowawczynią i Współpracownicą. Św. Andrzej z Krety, biskup, teolog, orator i pieśniarz, jeden z ojców¹ starożytnego Kościoła, nazwał Maryję „Choregiem” Życia ζωής χορηγός. Znaczenie greckiego słowa „choreg” to właśnie symbolicznie wyraża. W antycznym świecie greckiej komedii i tragedii, „choregiem” był wybrany, znamienity obywatel miasta, któremu powierzano trudy przygotowania i organizacji chórów do przedstawienia. Całokształt odpowiedzialności obejmował również dobór odpowiednich członków chóru i wszystkie związane z przedsięwzięciem koszty finansowe. Święta Dziewica z Nazaretu poniosła również wiernie i szlachetnie, heroicznie! wszystkie ciężary i przeciwności związane z przyjściem Syna Bożego na świat, z Jego wzrostaniem i publiczną działalnością aż po udział w Męce krzyżowej. Wszystko to stało się możliwe dla Niej dzięki bezgranicznej wierze, nadziei i miłości, które posiadała. Ta miłość osiągnęła swoją pełnię, swój męczeński kres na Golgocie, gdy w Godzinie Agonii Jezusa, złączona razem z Nim w Dziele Odkupienia, oddawała swe życie – w sposób duchowy i mistyczny, stając się jedno z Ofiarą Zbawiciela. Wtedy również, w Testamencie z Golgoty, Jezus w osobie

---

1 Tradycyjna pisownia – z dużej litery: Ojcowie Kościoła – została zastąpiona *małą*, w oparciu o *Zasady pisowni słownictwa religijnego*, wypracowane w trakcie posiedzeń zespołów roboczych Komisji Języka Religijnego Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN, które odbywały się na KUL w latach 2003-2004. Dokonane rozstrzygnięcia normatywne, po konsultacji z Radą Naukową KEP oraz Komisją ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski, zostały zatwierdzone przez Radę Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w dniu 07.05.2004 r. Użycie *małej* lub *dużej* litery w pisowni terminów o charakterze religijnym, w całej bieżącej pozycji, opiera się na powyższych ustaleniach.

umiłowanego ucznia powierzył swoją Matkę Kościołowi, a Matce zawierzył każde dziecko Kościoła, każde poczęte życie ludzkie, to fizyczne i nadprzyrodzone. Odtąd Maryja jako Rodzicielka Syna Bożego i Matka Kościoła, Matka życia Bożego w duszach ludzkich miłuje każde życie w sposób nowy i bezgraniczny – miłuje nas wszystkich jako swoje dzieci – nie tylko wyprasza nam potrzebne łaski i oręduje za nami, ale spełnia wobec nas te same funkcje, które spełniała wobec Jezusa. Jest więc w znaczeniu przerośnym, w sposób niezwykle wzniosły i przekraczający skromną definicję słowa, „Choregiem” Życia także dla nas – jest Dawczynią i Matką Życia (daje Jezusa), Opiekunką, Nauczycielką, Przewodniczką, Pasterką, Patronką i obrończynią – Służebnicą życia w każdym jego wymiarze. Wszystko to czyni z niezmierną macierzyńską miłością i troską. Stąd tytuł niniejszej publikacji – „Miłująca Życie”, stąd wezwanie do zawierzenia Maryi wszystkich spraw związanych z obroną ludzkiego życia. Najświętsza Dziewica, której Bóg powierzył Patronat nad życiem, najlepiej poprowadzi wszystkie działania za życiem, zatroszczy się o niezbędne siły i środki. Co więcej, broniąc przed herezjami i zwiedzeniem, broniąc niejako swoim kosztem, „zastaniając swoją pierś”, z miłością poprowadzi bezpiecznie do życia w prawdzie i sprawiedliwości, do pełni Życia, którym jest sam Jezus Chrystus.

Życie, dzięki „fiat” Bogurodzicy, przyszło na świat i zwyciężyło śmierć doczesną i wieczną. Potrzeba więc tylko naszego „tak” dla Matki Życia, „tak” dla udziału w walce o życie razem z Nią, pod Jej sztandarem, aby misterium życia i miłości odniosło triumf nad nieprawością i śmiercią – wszędzie tam, gdzie zagrażają one poczętej ludzkiej istocie.

Wstęp

Obrona życia człowieka od poczęcia jest palącą koniecznością naszego wieku. Wpływa na to skala obecnych zagrożeń. Wraz z towarzyszącymi im społecznymi, politycznymi, kulturowymi uwarunkowaniami tworzą one jeden powiązany, globalny aparat, sterujący walką przeciw życiu w różnych jego wymiarach. Zubożenie duchowe współczesnego człowieka, wyrażające się w odchodzeniu od tradycyjnych wartości moralnych i w narastaniu neopogaństwa, potęguje ten kryzys, uświadamia, że każdy głos za życiem jest cenny.

Z punktu widzenia medycyny, psychologii, a nawet polityki sztuczne przerywanie ciąży, eugenika i tym podobne kwestie są wciąż przedmiotem badań naukowych, różnych eksperymentów i burzliwych dyskusji. Obecnie, zarówno w Polsce jak i na świecie, temat aborcji znów powraca na fora parlamentarne i porusza społeczeństwa. Wobec rozgorzałej na nowo walki o życie, wobec zniekształcania uznawanej dotąd, wypracowanej przez wieki, antropologii chrześcijańskiej, przypomnienie prawdy o niezbywalnej godności osoby ludzkiej i świętości jego życia jest wyzwaniem i obowiązkiem każdego rozumnego człowieka.

Żeby stanąć na polu walki, w miejscu wyznaczonym przez Opatrzność Bożą, należy uzbroić się w odpowiedni oręż: modlitwę, wiedzę i posłuszeństwo Bogu, który przemawia w sumieniu.

Stąd też zrodził się pomysł niniejszej książki. Pierwszym jej celem jest właśnie przedstawienie różnych aspektów obrony życia, połączonych przewijającym się wątkiem Maryi jako Obrończyni życia. Ujęcie teologiczne, duchowe, praktyczne powyższych kwestii z uwzględnieniem faktów historycznych, danych naukowych oraz konkretnych przedsięwzięć i sukcesów obrońców życia; wszystko to zebrane w jedną całość, pozwoli nie tylko na pogłębienie wiedzy o życiu, ale uwrażliwi na potrzebę jego obrony i zaprezentuje bogactwo argumentów do dyskusji za życiem. Ufam także, że treści biblijne oraz przemyślenia ojców teologów Kościoła pomogą w medytacji nad tajemnicą życia, pociągną czytelnika

nika do pełnej wdzięczności i kontemplacji piękna daru, którym zostaliśmy obdarzeni przez Stwórcę.

Tematyka życia podejmowana jest w literaturze popularno-naukowej ciągle na nowo, zwłaszcza pod kątem zagrożeń, które niesie ze sobą cywilizacja śmierci. Najczęściej są to opracowania dotyczące aborcji, eutanazji, *in vitro* i ostatnio ideologii *gender*. Warto wymienić tu wnikliwe publikacje ks. prof. Michela Schooyansa² czy Gabriele Kuby³, ujmujące powyższe zagadnienia w kontekście filozofii, socjologii oraz współczesnego globalizmu.

Stowarzyszenia obrony życia propagują również swoje własne materiały. Wiedza ta jest ogólnie dostępna. Można tu polecić np. bardzo dobrze opracowaną serię edukacyjną: *Biblioteczka Pro-Life*, Polskiego Stowarzyszenia obrońców Życia Człowieka.

Na rynku wydawniczym po roku dwutysięcznym pojawiły się też dwie godne uwagi książki: *Aborcja. Spojrzenie filozoficzne, teologiczne, historyczne i prawne*⁴, autorstwa T. Ślipki, M. Starowieyskiego, A. Muszala oraz kompendium dokumentów Kościoła katolickiego poświęcone obronie życia: *W trosce o życie*⁵. Nie wiele jest podobnych opracowań, obejmujących kwestie podmiotowości prawnej dziecka poczętego na przestrzeni wieków, z uwzględnieniem starożytnych cywilizacji. Rzadko też można mieć wgląd w tekst słynnej przysięgi Hipokratesa – wyjątkowo piękny i zobowiązujący w swym pierwotnym brzmieniu. Treść niniejszego ślubowania oraz jego modyfikacje można znaleźć zarówno w książce prof. T. Kielanowskiego, jak i prof. Wł. Fijałkowskiego, autorów cytowanych w niniejszej pozycji⁶. O świętości i nienaruszalności życia ludzkiego oraz konieczności jego obrony bardzo wiele mówił i pisał św. papież Jan Paweł II. Dokumenty jego autorstwa pełne są głębokich przemyśleń niosących duchowe światło, mądrość i siłę. Stanowią wykład Magisterium Kościoła w sprawie życia, odwołujący się do katolickiej teologii

---

2 M. Schooyans, *Aborcja a polityka*, Lublin 1991; A. Muszala, *Medycyna a globalizacja*, Michela Schooyansa krytyka globalistycznej polityki antynatalistycznej, Kraków 2003.

3 G. Kuby, *Globalna rewolucja seksualna*, Kraków 2013.

4 T. Ślipko, M. Starowieyski, A. Muszala, *Aborcja. Spojrzenie filozoficzne, teologiczne, historyczne i prawne*, Kraków 2010.

5 Szczygieł K. (red.), *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej*, Tarnów 1988.

6 A. Tulczyński, *Historia i ewolucja kodeksów deontologicznych*, w: *Etyka i deontologia lekarska*, T. Kielanowski (red.), Warszawa 1985, s. 19; Wł. Fijałkowski, *Ku afirmacji życia*, b.m.w. 1989. Cytaty w bieżącej pozycji, s. 72.

biblijnej i chrześcijańskiego personalizmu. Wypowiedzi te stały się również bazą dla wielu opracowań dotyczących problematyki życia. Najczęściej omawianym dokumentem jest papieska encyklika *Evangelium vitae*⁷. Trudno natomiast znaleźć pozycje ukazujące historię i działalność ruchów *pro-life*. Nie spotyka się też publikacji, które ujmowałyby w sposób kompleksowy, wielopłaszczyznowy zagadnienia obrony życia i podkreślały zarazem rolę Matki Bożej we wspomnianych kwestiach. Niniejsza książka ma zadanie zapełnić tę lukę.

Drugim celem przedstawianej pozycji jest więc wydobycie z omawianych zagadnień tych motywów, które wiążą się z osobą Maryi i uświadomienie czytelnikom Jej żywej, aktywnej i pożądanej obecności w konkretnych działaniach na rzecz obrony życia.

Głos za życiem powinien być bowiem nie tylko „polifoniczny” ale i maryjny. Głębsze zaznajomienie się z panoramą społecznych i kulturowych przemian, które były przyczyną wytworzenia się mentalności antykonceptyjnej – przeciwnej życiu, pokazuje, że walka o życie jest walką z potęgami świata, za którymi stoją nadludzkie siły zła. Sama procedura aborcji – nie licząc antykoncepcji, *in vitro* i podobnych eksperymentów, w czasie których niszczy się ogromną liczbę embrionów ludzkich – w swoich statystykach osiąga rozmiary ludobójstwa. Odkąd wprowadzono prawo do przerywania ciąży w 1973 roku, uśmiercono tym sposobem do dziś, ponad 2 mld istnień ludzkich!⁸ Skutki fizyczne, psychiczne, moralne, duchowe i społeczne aborcji, a także antykoncepcji,

---

7 Przykłady pozycji: W. Zieliński, *Ochrona życia w życiu i nauczaniu Jana Pawła II*, Warszawa - Łódź 1999; A. Ząbek, *Kobieta a aborcja w nauczaniu Jana Pawła II w Evangelium vitae*, Warszawa - Łomianki, 2002; W. Zaręba, *Prawo do życia w świetle nauczania i życia Jana Pawła II*, Warszawa 2004; I. Wajda, *Aborcja jako zakwestionowanie daru życia w Evangelium vitae Jana Pawła II*, Szczecin 2001; J.S. Wojciechowski, *Etyczne aspekty problemu życia nienarodzonych u Jana Pawła II*, Warszawa - Łódź 1997 i inne.

8 *1,72 mld aborcji na świecie w ciągu ostatnich 40 lat pt.*, 12/04/2013 – [Tłumaczenie i opracowanie własne HLI-Polska na podstawie serwisu informacyjnego Life News (Fr.S. Boquet) – 01.04.2013 r.], <http://www.duchowa-adopcja.pl> (wejście 20.04.13). WHO szacuje, że średnio co roku zabija się ponad 20 milionów dzieci. Według ostatnich statystyk liczba ta wzrosła do ponad 2 mld; w samym 2023 roku zabito aż 44,7 mln dzieci, co stanowi 52% wszystkich zmarłych na świecie w ubiegłym roku! Podaję za: U. Wróbel, *W 2023 roku w wyniku tzw. aborcji zabito 44,7 mln dzieci*, *Nasz Dziennik* 08.01.2024 r. (wejście 03.08.24). <https://www.radiomaryja.pl/informacje/naszdziennik=wyniku=tzw=aborcji=zabito=447=mln=dzieci/www.radiomaryja.pl>, Urszula Wróbel.

naruszają bardzo głęboko integralność osoby ludzkiej, pustosząc ją od wewnątrz, wpływając negatywnie na jej relacje w rodzinie i funkcjonowanie w świecie. Jest to tragedia wielu kobiet, lekarzy i bliskich im osób. Zabójstwo przez aborcję czy eutanazję prowadzi w konsekwencji do degradacji całych społeczeństw. W tak dramatycznym zmaganiu dobra ze złem, prawdy z kłamstwem, życia ze śmiercią nie wystarczy działanie czysto ludzkie. Potrzebna jest moc Boża, moc miłosierdzia, a także Boża ochrona. Wszystkie te moce uprosić może Maryja: Wspomożycielka, Orędowniczka, Pośredniczka, Opiekunka, Matka i obrończyni życia. Dlatego potrzeba Jej szczególnej modlitwy i patronatu.

W 1999 roku Matce Bożej, w wizerunku Najświętszej Dziewicy z Guadalupe, zostało zawierzone życie poczętych dzieci. Aktu tego dokonał papież Jan Paweł II podczas czwartej pielgrzymki do Meksyku⁹. Z tej racji warto zapytać, na ile ten maryjny patronat przekłada się na codzienne życie i duchowość poszczególnych obrońców życia oraz konkretne inicjatywy ruchów *pro-life* – słowem – czy Maryję Niepokalaną z Guadalupe, w znaku Niewiasty obleczonej w słońce, można nazwać również patronką obrońców życia? Książka ta próbuje odpowiedzieć na powyższe pytania oraz wykazać, że wybitni obrońcy życia są zwykle gorliwymi czcicielami Matki Bożej, świadomymi eschatologicznego wymiaru walki o życie i potrzeby opierania wszelkich inicjatyw na fundamencie modlitwy i pokornego zawierzenia Bogu przez Maryję.

Źródła, na których opiera się obecna pozycja, obejmują przede wszystkim: Pismo Święte, teksty ojców Kościoła, dokumenty Kościoła, wypowiedzi i listy wybitnych obrońców życia. Ponieważ nie udało się dotrzeć do systematycznych opracowań czy monografii dotyczących historii i działalności ruchów *pro-life*¹⁰ oraz organizacji *pro-choice* (prawdopodobnie jeszcze ich nie ma), stąd koniecznym było sięgnięcie po materiały własne stowarzyszeń obrony życia, także po ich strony internetowe. Ponieważ na polu obrony życia pojawiają się wciąż nowe inicjatywy będące odpowiedzią na aktualne potrzeby czy narastające zagrożenia życia, w książce wykorzystano również wiele artykułów z prasy.

---

9 Zob. Jan Paweł II, *Przemówienie w bazylice w Guadalupe w czasie pielgrzymki do Meksyku*, 23 styczeń 1999 r., w: *Matka Boża z Guadalupe*, R. Ukleja, Warszawa 2004, s. 65-65.

10 *Pro-life* wyrażenie z jęz. ang. oznacza za życiem, *pro-choice* za wolnym wyborem, tu: za prawem do aborcji. Zob. A.S. Hornby, *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English*, Oxford 2005, s. 1207, kolumna prawa.

Na całość książki składają się trzy odrębne tomiki rozwijające tematykę obrony życia, każdy opatrzony wstępem, zakończeniem i oddzielną bibliografią.

Bieżący tom zatytułowany: *Teologiczno – maryjny, biblijny, eklezjalny i prawny wymiar obrony życia* zawiera 3 rozdziały. Rozpoczyna go teologiczne przedstawienie relacji Matki Boga do życia: w wymiarze fizycznym, duchowym i nadprzyrodzonym – wpraw jako Matki Syna Bożego, następnie jako Matki Kościoła. W tekście, zwłaszcza w rozważaniach nad tytułem Maryi, Matki Życia użyte są liczne cytaty, głównie z pism ojców Kościoła, ze względu na ich piękno i ładunek duchowy, którym się odznaczają. Warto bowiem, by najcenniejsze komentarze wyjęte ze skarbca Tradycji i współczesnego nauczania Kościoła trafiły do szerszego grona wiernych w swoim pierwotnym brzmieniu, i stały się treścią modlitewnej refleksji, źródłem zachwytu nad bogactwem katolickiej wiary.

Drugi rozdział to spojrzenie biblijne na zagadnienie wartości życia. Uwzględnia on następujące aspekty: pochodzenie życia od Stwórcy, życie jako błogosławieństwo Boże, zdolność prokreacji udziałem w mocy stwórczej Boga, świętość i nienaruszalność życia, wreszcie prawda o życiu objawiona w Jezusie Chrystusie, Synu Bożym. Biblijna wizja człowieka i jego życia, jako daru, to podstawa chrześcijańskiej antropologii. Jest ona logicznym wprowadzeniem do rozdziału trzeciego, który odnosi się do Magisterium Kościoła z zakresu obrony życia, z uwzględnieniem nauczania pierwszych wieków chrześcijaństwa. W tej części książki wskazuje się również na związek pomiędzy prawem do życia, prawem naturalnym a prawem stanowionym oraz przedstawia sposób, w jaki została zmieniona przysięga lekarska i ujawnia negatywne skutki tego przedsięwzięcia.

Spis treści

Maryja Miłująca Życie	9
Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
Rozdział I	
Teologiczno – maryjny wymiar obrony życia	19
1.1. Maryja – Matka Życia	19
1.1.a. Maryja, Matka Życia, Matka Boga – <i>Theotokos</i> – w wierze i wyznaniu starożytnego Kościoła	20
1.1.b. Maryja, Matka Życia w rozumieniu ojców Kościoła: aspekt chrystologiczny i eschatologiczny	21
1.1.c. Maryja, Matka Życia w kontekście eklezjologii starożytnego Kościoła i teologii średniowiecza	25
1.1.d. Maryja, Matka Życia – uniwersalność macierzyństwa Maryi w nowożytnej i współczesnej katechezie Kościoła	27
1.2. Maryja, Matka Miłująca Życie – Służebnicą Życia	32
Rozdział II	
Biblijne podstawy obrony życia	39
2.1. Życie darem i błogosławieństwem Boga	39
2.2. Świętość życia od poczęcia	41
2.3. Nienaruszalność ludzkiego życia	46
2.4. Objawienie Życia w Jezusie Chrystusie	49
2.4.a. Życie światłością świata	49
2.4.b. Jezus Zmartwychwstanie i Życie	51
2.4.c. Miłość prawem życia	52
2.4.d. Jezus obrazem miłosiernego Ojca	54
Podsumowanie	55
Rozdział III	
Eklezjalny i prawny aspekt obrony życia	57
3.1. Kościół w obronie życia	57

3.1.a. Stanowisko ojców Kościoła wobec aborcji i antykoncepcji.....	57
3.1.b. Nauczanie Kościoła w służbie życia i rodziny	62
3.2. Prawo naturalne, prawo stanowione a prawo do życia	70
3.3. Świętość życia a deontologia lekarska. Przysięga Hipokratesa	81
Zakończenie	87
Bibliografia	91